

Папярэднія заслугі не маюць значэння?

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

На думку Святланы Шапаравай, персанал на рынку не выходзіць, бо адчувае сябе дастаткова камфортна на тым месцы, дзе працуе. Але работадаўцам ужо крыху не хапае кадраў. Мяркуецца, што пасля прыняцця Дэкрэта №7 «Аб развіцці прадпрыемстваў» бізнес будзе і далей пашырацца, а значыць, рынак стане кіраваць саіскальнікамі.

У галінах, дзе ёсць канкурэнцыя за спецыялістаў, неабходным мінімумам становіцца сацыяльны пакет. Кампаніі стараюцца рабіць яго больш сегментаваным з улікам патрэб супрацоўнікаў. Ёсць цікавы прыклад у Расіі, калі ў адным з банкаў работнікам аплачвалі медыцынскае абслугоўванне, шпіталізацыю ў дарагія клінікі, але, паколькі асноўную частку калектыву складала актыўная моладзь, гэта не было папулярна. Як толькі ў сацпакет уключылі страхоўку пры падарожжах, зніжкі на білеты і гатэлі, адразу вырас прыток патрэбных спецыялістаў.

Дарэчы, кампаніі, якія стварылі найлепшыя праекты для сваіх супрацоўнікаў,

былі адзначаны на штогадовай «Прэміі HR-брэнд Беларусь — 2017». Пераможцамі ў розных намінацыях сталі прадпрыемствы «Дыскам» (Cararol), Wargaming, «Газпрамнафта-Белнафтапрадукт», «ІзіШтандарт».

Беларускія работнікі, трэба сказаць, цікавыя і замежным наймальнікам. Нашы спецыялісты лічацца працалюбымі і талерантнымі (гэта важна, бо часта даводзіцца працаваць у шматнацыянальнай камандзе). Але ёсць і мінус: беларусам патрэбна больш часу, каб адаптавацца, уключыцца ў новы праект.

Прагнозы імавернасці звальнення і пяціхвілінныя ўрокі

Новыя тэхналогіі змяняюць метады падбору персаналу. Актыўна абмяркоўваецца выкарыстанне робатаў — чат-ботаў (виртуальных суразмоўнікаў).

— Пакуль складана рабіць прагнозы, наколькі гэта тэхналогія ў стане вырашаць задачы, якія мы на яе спрабуем перакласці, але для

падбору на масавыя пазіцыі яна прымяняльная, — лічыць **эксперт расійскай кампаніі Ніна АСАВІЦКАЯ**. — Перавагі — эканомія часу, магчымасць працаваць 24 гадзіны сем дзён на тыдзень, зніжэнне выдаткаў для наймальнікаў. Але ёсць і недахопы. Не ўсе людзі гатовы гутарыць з чат-ботам. Плюс, калі размова ідзе пра ўнікальных спецыялістаў, вядома, там нельга адмаўляцца ад прамога кантакту.

Каб даведацца больш аб кандыдаце, замест тэстаў спрабуюць аналізаваць віртуальны след: якім групам вы ставіце «лайкі», чым дзеліцеся ў сацыяльных сетках. Таму ніколі не варта публікаваць тое, аб чым вы можаце хоць неяк пашкадаваць.

Праўда, тэхналогіі таксама могуць даваць збой.

— У адной з кампаній спрабавалі зрабіць эфектыўную мадэль аналітыкі, якая будзе прагназаваць імавернасць сыходу тых ці іншых супрацоўнікаў. Адным з прадказанняў было, што самая высокая рызыка звальнення з кампаніі ў людзей, у чым прозвішчы тры літары «о», — успамінае Ніна Асавіцкая.

Некалькі гадоў таму быў бум рэкрутменту ў сацсетках. Казалі, што сайты для пошуку работы і кадравыя агенствы памруць, бо любога супрацоўніка можна будзе знайсці ў Фэйсбуку ці «Аднакласніках». Але гэты прагноз пакуль не збыўся.

Яшчэ адна тэндэнцыя — пераход на анлайн-адукацыю. Там, дзе магчыма адмовіцца ад вочных формаў, кампаніі гэта робяць. Так работнік можа праходзіць навучанне хоць у камандзіроўцы. Да таго ж на змену доўгім курсам з гадзіннымі лекцыямі прыходзяць кароткія фарматы — відэаўрок наразаецца на кавалкі па 5—7 хвілін.

У цане крэатыўнасць і гібкасць розуму

Да 2020 года пакаленне Y (народжаныя пасля 1981-га) будзе складаць 50 працэнтаў працаздольнага насельніцтва. Па словах **бізнес-трэнера і эксперта па кіраванні персаналам Міжнароднага алімпійскага камітэта Марыны ПАЧЫНОК**, гэта людзі з іншымі каштоўнасцямі:

— Моладзь не хоча праводзіць па шмат гадзін на пасяджэннях і займацца руцінай:

ім важна атрымаваць задавальненне ад работы. У іх велізарныя сеткі кантактаў. Гэта дакладна не тыя людзі, хто будзе ўсё жыццё караскацца па кар'ернай лесвіцы, каб калі-небудзь на пенсіі пачаць жыць для сябе, яны скіраваныя на хуткае ўзнагароджанне.

Пакаленне Y цэніць свабоду, таму ў іх папулярна дыстанцыйная работа адразу на некалькі наймальнікаў. У беларускі Працоўны кодэкс, дарэчы, якраз рыхтуюцца змены, якімі будуць замацаваны дыстанцыйныя формы працоўных адносін.

Іншыя падыходы сёння і ў перадавых кампаніях. Калектыўны вынік лічыцца важнейшым за «пагоны», паміж работнікамі пануе нефармальнае камунікацыя (а таму змяняецца офісная прастора — абсталёўваю-

ца месцы для камандаў — і знікае афіцыйны дрэс-код). Узнікае культура стаўлення да памылкаў.

— У Google памылка — гэта эксперымент, — заўважае Марына Пачынок. — У некаторых арганізацыях абраз на тыдзень збіраюцца рэмаркаваць промахі, каб даведацца, якія ўрокі вынеслі для сябе з гэтага работнікі.

Раней найбольш важнымі якасцямі спецыяліста называлі прафесіяналізм, адказнасць, цяпер жа мае значэнне крытычнае мысленне, крэатыўнасць, гібкасць розуму, эмацыянальны інтэлект. Многія кіраўнікі пераходзяць ад ацэнкі кандыдатаў па мінулых выніках і дасягненнях да прагнозу іх паспяховасці, патэнцыялу на новым месцы.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@vziazda.by

■ Студэнт года — 2017

НАТХНЕННЕ + ІМПРАВІЗАЦЫЯ

прынеслі перамогу «Гарадзенскай беларусачцы» з купалаўскага ўніверсітэта

Якім павінен быць прэтэндэнт на званне «Студэнт года»? Абяльным, творчым, артыстычным, іранічным, знаходлівым, здольным да экспромта і імправізацыі? Выдатным аратарам ці, можа быць, глыбокім філосафам? Ён павінен прыгожа спяваць і танцаваць? Умець зладзіць на сцэне міні-спектакль? У фінале рэспубліканскага конкурсу, які сабраў дзесяць пераможцаў рэгіянальных этапаў, усяго было напоўніцу: і таленту, і артыстызму, і гумару...

«Канкурсант Ян КАВАЛЁЎ на першы погляд нічым не адрозніваецца ад іншых удзельнікаў, але пры дэталёвым разглядзе бачна, што адрозненні ёсць, і яны істотныя... Ян у свае 19 гадоў ужо мае афіцыйную ўзнагароду — медаль «За служэнне Радзіме з дзяцінства», атрыманы ім у 17 гадоў! Перамогу на рэспубліканскім конкурсе «Феміда-2015!» Ад студэнта трэцяга курса філалагічнага факультэта Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта Яна Кавалёва ўсе пачулі пакладзены на музыку «самы шчыры апавед пра сябе за ўсю гісторыю конкурсу»:

«Добры вечэр, леди, джентельмены! Кавалёв. Мозырянин. Студент. / Я спою о себе с этой сцены / Без вранья. Это важный момент. / С детских лет я был парнем, что надо / Петь стал рано, все спали еще / Пел я так, что из детского сада выводили меня за плечо.

Магілёўскую вобласць прадстаўляў у фінале курсант 4 курса факультэта мільцыі Магілёўскага інстытута Міністэрства ўнутраных спраў **Максім ПАТАРАНКА**:

— Мяне завуць **Максім**, і ў гонар мяне назвалі самым крутым рэчы ў свеце. Мяркуйце самі... Письменник **Максім Горкі**, кулямёт, мужчынскі часопіс... Нават Пугачова назвала свайго мужа так, як завуць мяне. Я вельмі камунікабельны і абаяльны хлопец. Доказ таму: калі я сёння здаваў куртку ў гардэр, гэта мілая прыязная жанчына дала мне свой нумарок. Акрамя футбола, я займаюся боксам. З'яўляюся майстрам спорту. Вы, напэўна, падумалі, што ўсе баксёры — тупыя? Тупыя... Але не ўсе. Жартую, вядома... Вы, напэўна, задаеце сабе пытанне: «Як такая шматгранная асоба вырашыла стаць мільцыянерам?» Усё проста: я расказаў вам адну гісторыю. Адночы ў дзяцінстве

Для **Аляксандры РАДКОВІЧ** родная мова — не пусты гук.

я гуляў з цудоўнай дзяўчынкай. Яна мне вельмі падабалася. Калі мы ішлі па вуліцы, яна ўбачыла, што кацяня не можа злезці з дрэва. Папрасіла выклікаць дзядзечку-мільцыянера, які дапаможа. А я адказаў: «Не трэба, я сам спраўлюся!». І калі дзядзечка-мільцыянер зняў і мяне, і кацяню з дрэва, я цвёрда вырашыў, што хачу вырастоўваць і абараняць людзей!»

«Мой навуковы дэвіз: немагчымае — гэта тое, што патрабуе крышачку больш часу», — блістала ў інтэлектуальным конкурсе студэнтка 5 курса лячэбнага факультэта Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта **Ірына ЖАРКО**. Для дзяўчыны крыніцай натхнення з'яўляюцца людзі, знаёмыя і незнаёмыя, нават выпадковыя сустрэчныя. «Сапраўдная мудрасць у тым, каб зразумець, чаму кожны з тых, хто сустраўся, можа цябе навучыць».

Гонар ўніверсітэта грамадзянскай абароны МНС абараняла далікатная мілавідная дзяўчына, студэнтка 3 курса факультэта тэхнаасфернай бяспекі **Аляксандра Саўчук**, і яе выгляд ну ніяк не ўпісваўся ў вобраз мужа ратавальніка. Але знешняя безабароннасць самой Сашы аказалася вельмі падманлівай. За яе плячмыма вучоба ў патрыятычным класе і восем гадоў заняткаў усходнімі адзінборствамі. Рух наперад, воля да перамогі і мэтанакіраванасць у **Аляксандры** ў крыві. А яе песня была прысвечана якраз дзяўчатам у форме, і ў ёй рэфрэнам гучалі словы «...І ў МНС патрэбна прыгажосць, усмешкі, зачараванне...»

Тры гадзіны фінальнага шоу праляцелі імгненна. Журы не прымусіла сябе доўга чакаць і пасля невяліччай музычнай паўзы, якую запоўнілі гурты Naviband і PROвакацыя, абвясціла тройку пераможцаў. Трэцяе месца па выніках усіх выпрабаванняў прысудзілі **студэнту другога курса факультэта эканомікі і бізнес-кіравання Віцебскага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта Руслану НОВІКАВУ**. «Я чалавек творчы, таму і гляджу на свет праз прызму мастацтва, — канстатуе хлопец. — Ніколі нельга губляць аптымізму і пачуцця гумару. Дабрыню, шчырасць, бескарысліваць і спагадлівасць цаню ў людзях больш за ўсё. Лічу, што ў жыцці чалавек не павінен спыняцца на дасягнутым».

Ян КАВАЛЁЎ: «Самы шчыры апавед пра сябе за ўсю гісторыю конкурсу».

На другім месцы аказаўся **курсант Магілёўскага інстытута МУС Максім ПАТАРАНКА**. «Я не толькі будучы вяртавы правапарадку, які «ЗАЎСЁДЫ У ФОРМЕ», але і вельмі цікавая, творчая асоба, якая марыць стаць сапраўдным **ГЕНЕРАЛАМ!**», — жартуе ён сам пра сябе.

А перамога дасталася ў гэты вечар прадстаўніцы Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы: **уладальніца ганаровага тытула «Студэнт года — 2017» стала другаякурсніца філалагічнага факультэта Аляксандры РАДКОВІЧ**. Трэба зазначыць, што ў апошнія гады студэнты купалаўскага ўніверсітэта стала ўваходзілі ў фінале ў «прызывную тройку» — займалі і трэцяе, і другое месцы. Але ўдача ўсміхнулася ме-

навіта **Аляксандры**. Дзяўчына прызналася, што збіралася паўдзельнічаць у прэстыжным рэспубліканскім конкурсе толькі праз год, бо лічыла, што ёй яшчэ трэба трошкі падрасці ў сацыяльным плане, набрацца вопыту, але на факультэце казалі: «Трэба!» «Без падтрымкі ўніверсітэта, маіх аднакурснікаў, у мяне б нічога не атрымалася, — запэўнівае яна. — Увогуле, кожны з фіналістаў быў варты перамогі!»

А можа быць, зусім невыпадкова ў конкурсе, які быў аб'яднаны сёлета тэматыкай «Беларусь — крыніца натхнення», перамагла ўдзельніца, для якой родная мова — не пусты гук і не самарэклама на сцэне. «З пытаннем, ці ўжываю я беларускую мову штодня, сутыкаюся пастаянна, — канстатуе **Аляксандра**. — Каб беларуская мова гучала часцей, мы рэалізуем у нашым ўніверсітэце праект «Рух. Гук. Слова», у якім моладзь можа рэалізоўваць сябе ў розных кірунках: гэта могуць быць і танцы, і песні, і красамоўства...»

Сама пераможца ярка заявіла аб сваіх прамоўніцкіх здольнасцях на міжнародным конкурсе «Цыцэроній». Яна з'яўляецца стыпендыяткай **Фонду міру**. Адзначана прызам у конкурсе грацыі і артыстычнага майстэрства «Гарадзенская беларусачка». Займаецца чарлідынгам, спявае... Але паспаць, як усе студэнты, асабліва падчас сесіі, таксама любіць... Прызнаецца, што два самыя складаныя для яе прадметы — «мавазнаўства» і «гістарычная граматыка беларускай мовы». Сярэдні бал яе паспяховасці — 8,45.

У людзях **Аляксандра** цэніць, перш за ўсё, шчырасць, бо яе не купіш ні за якія грошы. Другая якасць — гэта ўпэўненасць у сабе, бо яна патрэбная як у паўсядзённым жыцці, так і ў асабліва адказных момантах. І трэцяя якасць — гэта творчасць. «Люблю творчых асоб, яны заўсёды натхняюць мяне на новыя адкрыцці, — прызналася яна. — Жыццё даецца чалавеку на тое, каб тварыць, і я хачу, каб людзі не сядзелі на месцы склаўшы рукі».

Сваю формулу поспеху ў фінале **Аляксандра** сфармулявала так: «Натхненне плюс імправізацыя. Я старалася быць адкрытай і шчырай з публікай. І гэта надало мне сіл для перамогі...»

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@vziazda.by